
HÖJDPUNKTER

En sammanfattning av Central Swedens aktivitetsuppföljning
under januari – april 2018

Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN

Central Swedens aktiviteter under januari-april 2018 – en sammanfattning

Våren 2018 har varit händelserik; detta följs upp i mer detalj i Central Swedens ”Aktivitetsuppföljning januari-april 2018”. För att på ett mer visuellt och läsarvänligt sätt framställa dessa aktiviteter och händelser har vi skapat detta dokument, som ämnar lyfta fram höjdpunkterna under våren i ett mer lättillgängligt format. God läsning!

Europaparlamentet, Bryssel våren 2018

KAPITEL 1

Forskning och innovation

Våren har till stor del präglats av aktiviteter kopplade till att påverka kommissionens förslag om utformningen av nästa ramprogram för forskning och innovation, Horizon Europe, som kommer att finansiera europeiska samarbetsprojekt inom forskning och innovation under programperioden 2021 – 2027.

Central Sweden har under våren bistått ägarregionerna i att svara på samråden kopplade till utformningen av kommissionens förslag om nästa långtidsbudget, där forskning och innovation samt sammanhållningspolitiken var två av de samråd som öppnade 10:e januari. Region Dalarna och Region Gävleborg svarade på samrådet om forskning och innovation och bifogade Norra Mellansveriges positionspapper om halvtidsutvärderingen av Horisont 2020. Region Örebro län svarade på samrådet i samverkan med övriga fyra regioner i Östra Mellansverige och bifogade ett ÖMS-gemensamt positionspapper om synpunkter på kommande ramprogram för forskning och innovation.

FoI-nätverk inom SveReg

För att bidra till att lyfta svenska regionernas synpunkter på EU:s forsknings- och innovationspolitik tog Central Sweden under hösten 2017 initiativet till att starta ett nätverk för forskning och innovation inom SveReg, nätverket för de svenska stads- och regionkontoren i Bryssel. FoI-nätverket har under våren haft flera träffar där

regionkontoren har delat med sig aktuell information man tillskansat sig, bland annat gällande utformningen av Horizon Europe, men även planerat gemensamma påverkansinsatser. Detta resulterade bland annat i att FoI-nätverket i mars anordnade ett informellt frukostseminarium med forskningsrådet på Sveriges ständiga representation vid EU samt Vinnovas Brysselkontor. Syftet med seminariet var att diskutera regioners förutsättningar för kapacitetsbyggande inom forskning och innovation, där bland annat SKL:s rapport om regionalt utvecklingskapital, svenska regioners arbete inom Vanguardinitiativet och svenska regioners engagemang i de tematiska S3-plattformarna, lyftes fram.

Möte med direktör på DG RTD, generaldirektoratet för forskning och innovation

Tillsammans med EU-kommissionen anordnade policyarbetsgruppen för det europeiska nätverket för regional innovation och forskning, ERRIN, den 31 januari ett event kring regioners roll i nästa ramprogram för forskning och innovation (FP9). Kurt Vandenberghe, direktör på EU-kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation (DG RTD) stod värd. Under mötet presenterades en rad exempel på vilken roll regioner har i att bygga kapacitet inom forskning och innovation, dess centrala roll i att samla aktörer för att skapa öppen innovation, samt vilken roll regioner bör ha i kommande ramprogram för forskning och

innovation. Norra Mellansverige lyftes i detta sammanhang fram som ett gott exempel, och fick möjlighet att göra medskick till DG RTD kring utformningen av nästa ramprogram.

David Paulsson presenterade Norra Mellansveriges synpunkter på regioners roll i nästa ramprogram för forskning och innovation.

Johanna Bond från Central Sweden representerade förutom medlemsregionerna också de svenska regionkontorens FoI-nätverk, och framförde bland annat behovet av att ytterligare förenkla den administrativa komplexiteten kring ramprogrammen samt avsaknaden av synergier mellan olika finansieringskällor för att ytterligare kunna skala upp redan befintliga innovationsstrategier och konkreta projekt. Även regionernas avgörande roll som strategiska mellanled mellan EU:s ramprogram och de regionala forsknings- och innovations-ekosystemen lyftes fram.

Johanna lyfte även fram ERRIN:s förslag om att i nästa programperiod inrätta regionala kontaktpunkter för ramprogrammet för forskning och innovation, liknande de nationella

kontaktpunkter som existerar idag. Regionala kontaktpunkter skulle bland annat kunna bidra till bättre koordinering och samverkan mellan olika forsknings- och innovationsekosystem i Europa, och skulle därtill, på ett högst konkret sätt, kunna realisera det sedan länge efterfrågade behovet av faktiskt synergiskapande mellan EU:s olika ramprogram.

Regionerna – en strategisk länk mellan EU:s ramprogram och de regionala forsknings- och innovationsekosystemen

Eventet följdes även upp i form av en utförlig sammanställning av de rekommendationer till DG RTD som framfördes av de deltagande regionerna vid mötet i syfte att säkerställa fortsatt konstruktiva dialoger med kommissionen om policyutformningen kring nästa MFF.

Örebro läns handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi uppmärksammades

Nyligen fastställde Region Örebro län en fyraårig handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi. Handlingsplanen är ett resultat av ett detaljerat kartläggningsarbete av regionala aktörer verksamma inom civilsamhället och den sociala ekonomin. Detta arbete har fått spridning i Europa och har bidragit till att regionen, vid två tillfällen under våren 2018, har blivit inbjudna till event i Bryssel för att presentera handlingsplanen.

Den 11 april deltog **Bengt Storbacka** (s), ordförande för Fokusnämnden för kultur, bildning och ideella sektorn i Region Örebro län, i en paneldiskussion i Europaparlamentet för att presentera och dela med sig av arbetet kring framtagnandet,

bakgrunden och intentionerna med handlingsplanen. Vidare deltog **Anders Bro**, regionens utvecklingsledare inom området social ekonomi, som moderator under en konferens på Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, anordnad av de sociala innovationsnätverken REVES och SIC.

Region Örebro län fastställde i januari 2018 en fyraårig handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi. Handlingsplanen har behandlats i Fokusnämnden för kultur, bildning och ideell sektor samt Nämnden för regional tillväxt.

Handlingsplanen länkas ihop med den nyligen antagna regionala utvecklingsstrategin. Dess grundläggande mål är ett ökat deltagande och inflytande av civilsamhälle och social ekonomi i det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet. För att nå målet kommer ett flertal aktiviteter att genomföras under de kommande fyra åren.

Handlingsplanen går även att länka till EU:s innovations- och tillväxtstrategi (EU 2020), som vill realisera en smart, hållbar tillväxt för alla. I strategin vill EU att detta ska ske genom nydanande sociala innovationer som adresserar samhällsutmaningar och möter sociala och samhälleliga behov bättre än tidigare alternativ.

En social innovation är en ny idé, tjänst eller modell som bidrar till att lösa samhälleliga behov och utmaningar och är bra för både individen och samhället.

Tidigare sociala innovationer som vi idag tar för givna är barnvårdscentralerna och biblioteken. Bland mer nutida kända exempel finns Fair Trade-rörelsen och tidskriften Situation Stockholm. De sociala innovationerna kan uppstå inom civilsamhället, den offentliga eller den privata sektorn eller hos enskilda medborgare. För att innovationerna ska kunna genomföras behövs ofta samverkan över gränser.

*I Örebro län samverkar 32 organisationer inom **Partnerskapet för sociala innovationer** bestående av alltifrån civilsamhällesaktörer till företag och den offentliga sektorn som alla verkar för att stödja och främja nya och befintliga sociala innovationer.*

KAPITEL 2

Den framtida sammanhållningspolitiken

Sammanhållningspolitiken är den politik som ligger till grund för utformningen och genomförandet av de Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna/ESIF). Inom ramen för denna politik avgörs vilka resurser som tillgängliggörs för Europas regioner genom dessa fonder, hur resurserna fördelas mellan regionerna, samt hur, inom vilka områden och under vilka villkor, dessa resurser kan utnyttjas. Området är av stor vikt för samtliga medlemsregioner och Central Sweden arbetar aktivt med att påverka politiken som ligger till grund för ESI-fonderna och verkar för att sammanhållningspolitiken utformas på ett för medlemmarna så gynnsamt sätt som möjligt inför nästa programperiod. Medan diskussionerna om sammanhållningspolitiken och struktur- och investeringsfonderna efter 2020 inleddes av flera intressenter redan under 2015, intensifierades arbetet under 2016 och har sedan 2017 gått på högvarv. Under våren 2018 har Central Sweden noga följt utvecklingen och lyft fram medlemmarnas ståndpunkter i väntan på att kommissionen ska presentera sitt budgetförslag (den 2 maj) och förslaget på ny sammanhållningspolitik (29 maj).

Dialogkonferenser om sammanhållningspolitikens framtid

Sveriges kommuner och landsting (SKL) tillsammans med Sveriges regioner, anordnade under våren åtta regionala dialogkonferenser om den framtida

sammanhållningspolitiken. En avslutande nationell konferens kommer även hållas under hösten 2018. Syftet med konferenserna är att öka sammanhållningspolitikens synlighet, diskutera dess mervärde samt öka medvetenheten hos allmänheten och de regionala politiska företrädarna om EU:s möjligheter och påverkan. Den 27 mars anordnades Östra Mellansveriges dialogkonferens i Norrköping och den 17 april anordnades Norra Mellansveriges konferens i Gävle.

I Norrköping, där de fem regionerna i Östra Mellansverige, det vill säga Region Östergötland, Region Örebro län, Regionförbundet Sörmland, Region Västmanland samt Region Uppsala, stod värdar, anordnades bland annat ett dialogcafé där frågan om vilka erfarenheter vi tar med oss inför nästa programperiod diskuterades. Vidare deltog bland andra EU-kommissionen, statsrådsberedningen, Tillväxtverket och ESF-rådet i en paneldiskussion som fokuserade på sammanhållningspolitikens mervärde. Därtill presenterades ett antal projekt som är finansierade av strukturfonderna.

I Gävle den 17 april var Norra Mellansveriges tre regioner, Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Värmland, samt Intresseföreningen Bergslaget och Central Sweden arrangörer av eventet. Flera av programpunkterna från Östra Mellansveriges konferens återkom, av naturliga orsaker, också i Norra Mellansveriges program då den övergripande tematiken var densamma.

Bland annat presenterades även i Gävle ett antal projekt som finansieras av strukturfonderna och en representant från statsrådsberedningen presenterade det högaktuella ämnet om Regeringens position i de kommande förhandlingarna om EU:s långtidsbudget. På konferensen medverkade även representanter från EU-kommissionen, som gav sin syn på den framtida sammanhållningspolitiken och SKL, som presenterade rapporten Regionalt utvecklingskapital.

Johanna Bond, Central Sweden, presenterar rapporten "Regional innovation – endast för de resursstarka?" på konferensen i Gävle.

Under konferensen i Gävle presenterade Johanna Bond från Central Sweden rapporten "Regional Innovation – endast för de resursstarka?" framtagna av höstens

praktikanter på Central Sweden, Ludvig Lindmark och Andreas Björklund. I rapporten har förutsättningarna för Central Swedens medlemsorganisationers stöd till utvecklingen av innovationssystemen efter år 2020 undersökts. Aspekter som lyftes fram under presentationen var bland annat att innovationssystemen i Central Swedens tre medlemsregioner idag till stor del är finansierade av Europeiska regionala utvecklingsfonden, ERUF, och att relativt få aktörer i regionerna har erfarenhet av att delta i projekt finansierade av Horisont 2020.

ERUF finansierar de regionala forsknings- och innovationsekosystemen

Faktumet att minskade medel till sammanhållningspolitiken förändrar förutsättningarna för Central Swedens medlemsregionernas fortsatta stöd till att utveckla innovationssystemen, underströks i presentationen. Central Sweden betonade att ett minskat stöd till regionernas arbete med att bygga innovationskapacitet riskerar att skapa en klyfta mellan resursstarka storstads- och universitetsregioner, och de regioner som ännu inte har byggt upp tillräcklig kapacitet inom innovationssystemen för att kunna konkurrera om finansiering på europeisk nivå eller nationella konkurrensprövade medel, likt de regioner som Central Sweden representerar.

KAPITEL 3

Pilotprojektet för industri i omvandling

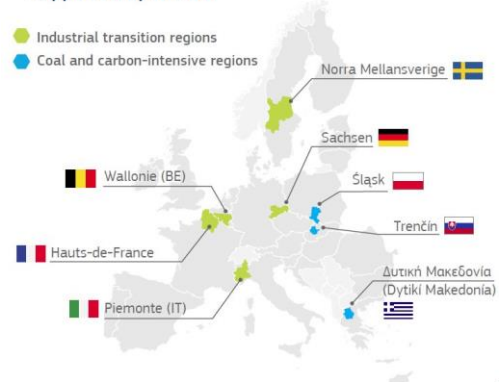
EU-kommissionens pilotprojekt för industriell omställning startade i januari 2018. Norra Mellansverige svarade gemensamt på en intresseanmälan om att ingå i pilotprojektet, i september 2017. Intresseanmälan vände sig till regioner med utmaningar kopplat bland annat till industriell omvandling och som också kunde uppvisa ett engagemang och potential att bli föregångsexempel.

Bland annat erbjuds följande stödåtgärder i piloten: anpassad expertis från kommissionen för utformandet av en strategi för att arbeta med konsekvenserna av en industri i omvandling, hjälp att utveckla regionala klusterstrategier samt medel för att kunna påbörja processen med att implementera regionala strategier för ekonomisk omvandling. Kommissionen avsätter upp till 200 000 euro per region för att täcka kostnaderna för sådan extern expertis. Varje region kommer även att kunna få upp till 300 000 euro för att stödja ett tidigt genomförande av regionala strategier för ekonomisk omvandling, förutsatt att de är tillräckligt utvecklade. Finansieringen till detta kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF).

Norra Mellansverige är en fem regioner som valts ut att ingå i projektet – övriga regioner är Sachsen (Tyskland), Wallonien (Belgien), Haute France (Frankrike) och Piemonte (Italien). Samtliga fem regioner som valts ut har flera saker gemensamt; de har utmaningar knutna till industriell omvandling, de har uppvisat ett starkt ledarskap, bland annat genom regionala strategier för smart specialisering, de har demonstrerat flera lovande aktiviteter för att främja en god regional utveckling samt att de alla är medlemmar av Vanguardinitiativet.

Pilotprojektet är ett led i arbetet med att stötta regioners strategier för smart specialisering.

Pilot regions for industrial transition supported by the EU

Source: European Commission

Norra Mellansverige är en av fem regioner i Europa som har valts ut att delta i pilotprojekt om regioner med industrier i omställning.

På grund av högt söktryck i ansökningsomgången i september 2017 lanserade EU-kommissionen en andra ansökningsomgång, där ytterligare fem regioner och två medlemsländer valdes ut att delta: Kantabrien (Spanien), Centre Val de Loire (Frankrike), East-North Finland, Grand-Est (France), Greater Manchester (United Kingdom) samt Litauen och Slovenien.

Norra Mellansverige mötte EU-kommissionär

Marie-Louise Dangardt, regionråd i Region Gävleborg, deltog den 7 mars på ett lanseringsmöte för EU-kommissionens pilotprojekt för industriell omvandling som startade i januari 2018. På mötet deltog Corina Cretu, EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik, samt representanter från de andra utvalda regionerna. Deltog på mötet gjorde även

Anders Olsson, forskning- och innovationsstrateg på Region Värmland.

Norra Mellansveriges representant, Marie-Louise Dangardt, och EU-kommissionär för regionala frågor, Corina Crețu, samtalar vid pilotprojektets lanseringsmöte i Bryssel i mars 2018.

Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Värmland har arbetat med att stärka kopplingen inom Norra Mellansverige mellan regionernas tre enskilda smart specialiseringsstrategier, främst genom projektet Smart specialisering i Norra Mellansverige (2016–2018). Det är dessa tre strategier och det gemensamma arbetet kring smart specialisering som är utgångspunkten och kvalifikationen för Norra Mellansveriges deltagande i pilotprojektet. Lanseringsmötet följs upp med två dagar av "peer review" med de deltagande regionerna, OECD och EU-kommissionen. Här deltar tjänstepersoner från samtliga tre Norra Mellansverige-län. Central Sweden kommer att följa pilotprojektet och rapportera om det fortsatta arbetet.

Workshop inom pilotprojektet för industriell omställning

Norra Mellansverige deltog genom representanter från Högskolan i Gävle, Region Värmland, Region Gävleborg, Region Dalarna samt Paper Province den 8–9 mars på den första OECD-workshopen av de fem planerade, inom pilotprojektet för industriell omställning. Syftet med workshopen var att utbyta regionala

erfarenheter samt påbörja utarbetandet av strategier för att ta sig an de utmaningar som regionerna har gemensamt. Ytterligare två OECD-workshops har anordnats under mars och april. I juni kommer Norra Mellansverige stå värd för den avslutande OECD-workshopen som kommer att anordnas i Tällberg, Dalarna.

Aktörer från Norra Mellansverige deltog vid den första workshopen inom EU-kommissionens pilotprojekt för industriell omställning.

Regional kick-off för piloten om industriell omvandling

Den 17 april anordnade regionerna i Norra Mellansverige en regional kick-off i Gävle för deltagandet i piloten om industriell omvandling.

Vid kick-offen, som inleddes med ett välkomstanförande av regionråd Marie-Louise Dangardt (s), presenterade bland annat Peter Berkowitz, ansvarig för enheten för smart och hållbar tillväxt (smart specialisering) vid EU-kommissionens generaldirektorat för regional utveckling, syftet och målen med pilotprojektet. Peter Berkowitz deltog även vid Tillväxtverkets dialogträff om Smart Specialisering dagen efter, där han bland annat presenterade arbetet med pilotprojektet för regioner med industri i omställning samt Cross-regional pilots (interregionala partnerskap) som för närvarande fungerar som inspel och testmodeller för utformandet av nästa regional utvecklingsfond (ERUF) i nästa programperiod, post-2020.

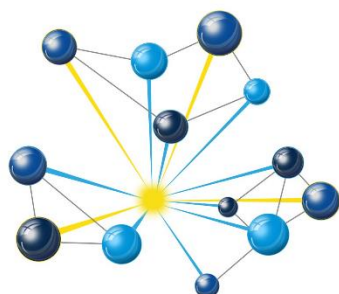
Under kick-offen beskrev även representanter från Tillväxtverket och näringsdepartementet de nationella insatser som görs för att främja skapandet av hållbara och smarta industrier. David Paulsson, ansvarig projektledare för Smart Specialisering i Norra Mellansverige, presenterade även de ambitioner och mål som Norra Mellansverige har med sitt deltagande i pilotprojektet samt vilka strategier man har för att implementera dessa i praktiken.

Norra Mellansverige anordnade en regional kick-off för pilotprojektet om industriell omvandling i Gävle den 17 april 2018.

Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN

VANGUARD INITIATIVE

New growth through smart specialisation

KAPITEL 4

Vanguardinitiativet

Samtliga av Central Swedens ägarregioner är sedan hösten 2017 involverade i arbetet inom Vanguardinitiativet. Region Dalarna har varit medlemmar sedan 2014, Region Örebro län blev medlemmar i november 2017 och Region Gävleborg beviljades observatörsstatus i november 2017. Central Swedens arbete med Vanguardinitiativet är främst koncentrerat till uppdraget att representera våra ägarregioner i föreningens Bryssel nätverk. Därtill är Region Dalarna, sedan januari 2018, medlemmar i föreningens styrelse. Central Sweden är Region Dalarnas representant i styrelsearbetet. Vidare har Central Sweden även uppdraget, från ägarregionerna, att bistå i arbetet med projektutveckling kopplat till regionernas prioriterade områden i smart specialiseringsstrategierna, och stötta aktörer i regionerna att skala upp detta arbete genom Vanguardinitiativets pilotprojekt.

Diskussioner föreningens framtid inom Bryssel nätverket

Arbetet inom Vanguardinitiativets Bryssel nätverk har under våren 2018 till stor del koncentrerats till diskussionen om hur nätverket kan organiseras för att på bästa sätt bidra till utveckling av nätverkets pilotprojekt och andra centrala aktiviteter

inom nätverket, framförallt politisk påverkan, både mot europeisk men även nationell nivå. Inom nätverket har olika förslag för att tydligare professionalisera nätverket och även behovet av att kunna erbjuda styrelsen och pilotprojektet ett bättre stöd i det ofta väldigt tidskrävande arbete Vanguardinitiativet innebär, diskuterats. En arbetsgrupp inom Brysselnätverket har presenterat ett förslag om inrättandet av ett sekretariat. Förslaget kommer att behandlas på direktörmötet den 28 juni. Central Sweden har tagit en aktiv roll i dessa diskussioner.

Positiv utveckling inom Pilotprojekten

Central Swedens arbete med projektstöd kopplat till arbetet inom Vanguardinitiativet har ytterligare utvecklats under våren 2018. För att få en tydligare överblick över arbetet inom Vanguard, och för att tydliggöra rollfördelningen, utvecklade Central Sweden, i samverkan med Region Dalarna och Region Örebro län, i början av våren en genomförandeplan för de två regionernas arbete med Vanguardinitiativet. Genomförandeplanen ger en beskrivning av regionernas pågående arbete kopplat till Vanguard, planerade aktiviteter under 2018 samt en beskrivning av rollfördelning och

översikt över Vanguard-kopplade aktiviteter på europeisk, regional samt nationell nivå.

I Region Örebro län är det Alfred Nobel Science Park (ANSP) som koordinerar regionens deltagande i Vanguards pilotprojekt. ANSP är aktiva partners i pilotprojektet inom 3D-printing, och har inom detta, tillsammans med Örebro Universitet, inlett ett samarbete med universitetet i Bologna där syftet är att framställa ett nytt hybridmaterial genom 3D-printing. Resultatet av detta projekt kan vara intressant för bil- och flygindustrin i de två regionerna. Utöver deltagandet i hybridmaterial-caset har ANSP, tillsammans med övriga partners i 3DP piloten, ansökt om projektfinansiering i två olika ansökningsomgångar. En av ansökningarna är till en utlysning inom COSME-programmet, och den andra till en utlysning inom Horisont 2020. Vidare har ANSP anmält intresse att delta i 3DP-pilotens styrgrupp. Central Sweden har aktivt stöttat ANSPs engagemang i arbetet inom piloten och i projektansökningarna.

Region Dalarnas engagemang i Vanguards pilotprojekt koordineras av Dalarna Science Park. Dalarna är sedan 2014 en aktiv partner i pilotprojektet ADMA energy som syftar till att utveckla förnyelsebar energi till havs. ADMA energy blev under hösten 2017 beviljade finansiering för ett projekt som syftar till att utveckla ett antal demo cases där produktägare och slutanvändare tillsammans med leverantörer och forskningsinstitut löser industriella utmaningar i så kallade Open Innovation processer. Dalarna Science Park ingår i projektets rådgivande organ, vilket skapar möjligheter för företag i Dalarna att leverera komponenter till de demo case som utvecklas i projektet. Central Sweden har under våren tagit en aktiv roll i att, tillsammans med Dalarna Science Park och Triple Steelix, undersöka hur företag i Dalarna kan ta del av de möjligheter som detta projekt erbjuder. Utifrån detta arbete har ett möjligt perspektiv inom företag kopplade till Triple Steelix uppmärksammas och Dalarna Science Park undersöker nu

möjligheterna för företaget att använda Vanguards nätverk för att utveckla arbetet med perspektivet.

Utöver detta projekt har även Dalarna Science Park, tillsammans med övriga partners i ADMA Energy, ansökt om projektmedel i samma två utlysningar inom COSME och Horisont 2020 som 3DP-piloten.

Marine Renewable Energy-partnerskapet, som Dalarna Science Park är partner i, i möte med EU-kommissionen om stöd till utvecklingen av partnerskapet.

För att ta del av de finansieringsmöjligheter och stöd som EU-kommissionen erbjuder interregionala partnerskap kopplat till smart specialisering registrerade ADMA Energy ett partnerskap inom den tematiska S3-plattformen kopplat till energi. I denna plattform har ADMA Energy namnet Marine Renewable Energy. Under hösten 2017 utlyste EU-kommissionen ett riktat stöd till partnerskap inom de tematiska S3-plattformarna, en utlysning som Marine Renewable Energy sökte. I december 2017 offentliggjorde kommissionen att åtta interregionala partnerskap hade valts ut för finansiering, varav Marine Renewable Energy var ett av dessa. De utvalda partnerskapen kommer under 2018 att motta expertstöd från kommissionen samt extern rådgivning för upp till 200 000 euro. Målet med expertstödet är att möjliggöra för pilotprojekten att expandera och kommersialisera sin verksamhet.

Dalarna Science Park deltar som partner i arbetet inom Marine Renewable Energy. I mars träffade partnerskapet EU-kommissionen för att diskutera utformningen av stödet. Central Sweden deltog på detta möte.

KAPITEL 5

Profilerar medlemsregionerna i EU-frågor

Central Sweden är medlemmarnas förlängda arm vid EU inom de områden som kontoret bevakar. Det innebär att Central Sweden profilerar regionerna som attraktiva samarbetspartners och kunniga aktörer inom dessa bevakningsområden.

Region Dalarna och Region Örebro läns EU-arbete lyfts fram i "EU i lokalpolitiken"

I den nya versionen av rapporten *EU i lokalpolitiken* av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) undersöks hur den svenska lokala och regionala nivån både påverkas och kan påverka EU. Rapporten visar att det är av största vikt att öka förståelsen för hur den lokala och regionala nivån kan påverka EU och dra nytta av de möjligheter EU-medlemskapet medför. I rapporten lyfts flera goda exempel på hur lokal och regional nivå i Sverige arbetar med EU-relaterade frågor och strategiskt påverkansarbete. SKL skickade ut en förfrågan till regionkontoren om goda exempel och Central Sweden lyfte fram Region Örebro län och Region Dalarnas arbete med Vanguardinitiativet, från ett politiskt respektive tjänstemannaperspektiv, samt Region Gävleborgs arbete och europeiska engagemang inom vätgasområdet. SKL valde därefter ut bland annat Region Dalarna och Region Örebro läns arbete med Vanguardinitiativet och tog kontakt med respektive kontaktperson för intervjuer. I rapporten lyfts således två av Central Swedens ägarregioners arbete fram.

I SKL:s nya rapport, "EU i lokalpolitiken", lyfts Dalarnas och Örebro läns arbete inom Vanguardinitiativet fram som ett handfast exempel på hur den lokala nivån kan dra nytta av de möjligheter EU-medlemskapet medför.

2010 genomförde SKL en undersökning om hur stor påverkan EU har på lokal och regional nivå och kunde då visa att ungefär 60 procent av punkterna på en dagordning från kommunfullmäktige påverkas av EU, motsvarande siffra för landsting och regioner var då 50 procent. Mycket har hänt sedan 2010 och nu har SKL genomfört analysen på nytt för att se om slutsatserna från 2010 fortsatt står sig. I förordet till rapporten slår SKL fast att det efter mer än 20 år av svenskt medlemskap i EU inte

räcker med att enbart känna till hur EU påverkar den lokala och regionala nivån, det är hög tid att även öka förståelsen för hur den lokala och regionala nivån kan påverka EU och dra nytta av de möjligheter EU-medlemskapet medför.

I denna uppföljning av analysen från 2010 har SKL därför valt att belysa EU:s beslutsprocesser och de möjligheter till påverkansarbete som finns för den lokala och regionala nivån. Här fokuserar man på exempel på hur den regionala nivån arbetar med intressebevakning, nätverks- och påverkansarbete i en EU-policykontext. I detta sammanhang lyfts två av Central Swedens ägarregioner fram, Dalarna och Örebro län, och specifikt deras arbete med Vanguardinitiativet.

I rapporten lyfter Dalarna fram att regionen, trots att den i europeiska mått mätt är en relativt liten region, är en spelare på en europeisk och global nivå i den specialisering som finns identifierad i regionen, och att arbetet inom Vanguardinitiativet har bidragit till att regionen tar plats och bidrar på en europeisk nivå. Från Region Örebro län lyfts ett konkret projekt fram som har möjliggjorts genom regionens medlemskap i Vanguardinitiativet. Region Örebro län och Örebro universitet driver just nu tillsammans med den italienska regionen Emilia Romagna och Universitetet i Bologna ett demonstrationsprojekt som syftar till att utveckla ett 3D-printat

hybridmaterial där man sammanfogar stål och komposit, ett material som är mycket intressant i produktionen av komponenter inom till exempel flyg- och bilindustrin både i Örebroregionen och Emilia Romagna.

Utöver de konkreta exempel på hur lokal och regional nivå gynnas av EU-medlemskapet undersöker rapporten om slutsatserna från 2010 fortsatt står sig. Rapporten visar att EU-medlemskapets påverkan på den svenska kommunsektorn kan beskrivas ha skett i två motsatta riktningar. Å ena sidan har kommuner och landsting fått anpassa sin verksamhet efter nya regler och ramar. Å andra sidan har kommuner, landsting och regioner fått tillgång till nya resurser, påverkanskanaler och arenor för informationsutbyte för att främja lokalt och regionalt beslutade strategier och prioriteringar. SKL beskriver detta som ett ”smörgåsbord av påverkansmöjligheter”. För att hjälpa lokal och regional nivå att ta del av detta smörgåsbord av möjligheter har de i rapporten sammanställt en handbok i påverkansarbete som är tänkt att ge en introduktion och överblick över alla de möjligheter som står till förfogande för Sveriges kommuner, landsting och regioner i arbetet med att påverka och ta del av de möjligheter som finns på EU-nivå.

KAPITEL 6

Transport och infrastruktur

Sverige vill göra Botniska korridoren till en stomnätskorridor

Den 21 mars meddelade regeringen att Sverige vill inkludera Botniska korridoren i stomnätskorridoren Scandinavian - Mediterranean. Central Sweden mottog med stor glädje detta besked, då en sådan inkludering starkt ökar infrastrukturprojekten längs Botniska korridorens chanser till medfinansiering från EU och kontoren under många år arbetat för att få till nämnda förlängning.

Som en del av EU:s arbete med att ta fram en ny långtidsbudget för 2021 – 2027, förbereder Europeiska kommissionen en ny förordning för uppföljaren till programmet Fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility, CEF). Programmet finansierar idag bland annat infrastrukturprojekt som bidrar till att utveckla det europeiska transportsystemet. I programmet ingår också definitionen av de nio mest prioriterade sträckorna, de så kallade stomnätskorridorerna. Dessa korridorer är de sträckor som har störst chans till medfinansiering från CEF. I det nuvarande programmet täcks endast delar av Sverige in i en sådan korridor: Malmö-Oslo och Malmö-Örebro-Stockholm ingår i sträckan som kallas Scandinavian-Mediterranean core network corridor (ScanMed).

För att göra ändringar eller tillägg till korridorerna måste förfrågan skickas från berörd medlemsstat till kommissionen och

första budet från kommissionen var egentligen att en sådan förfrågan skulle behöva komma in innan årsskiftet 2017/2018. Den svenska regeringens position har dock varit att en sådan förfrågan inte skulle vara möjlig förrän efter att den nationella transportplanen beslutats, något som då var planerat till april. Men i mitten av mars svängde regeringen i frågan. Efter stora påtryckningar från bland annat Central Swedens medlemsregioner och projektet Botniska korridoren samt kommissionen, meddelades den 21 mars att Sverige skickat in en förfrågan till kommissionen om att inkludera Botniska korridoren i stomnätskorridoren ScanMed.

Önskad ny dragning av Scandinavian-Mediterranean core network corridor (ScanMed) samt av North Sea Baltic core network korridor, ovan markerat i rött.

Botniska korridoren omfattar den primära godstransportleden från Haparanda i norr till Mjölby och Arlanda – Stockholm i söder. Dragningen som Sverige nämner i sin förfrågan till kommissionen omfattar även en förlängning av korridoren från Örebro där den idag slutar, till Oslo. Den svenska önskade förlängningen omfattar även Malmbanan, som sträcker sig från Luleå till Narvik. Denna dragning har också Botniska korridoren arbetat för. Tidigare har svenska regeringen även fått kritik från Riksrevisionen gällande avsaknaden av ett EU-perspektiv på den svenska transport- och infrastrukturplaneringen, vilket gör att förfrågan om förlängning av ScanMed är ett stort steg i rätt riktning.

I Finland har samma process pågått under hösten och vintern, dock har den finska regeringen länge varit drivande i processen och redan innan årsskiftet skickade Finland in en förfrågan om att förlänga stomnätskorridoren North Sea-Baltic, som idag slutar i Helsingfors. Tanken är att koppla samman korridorerna North Sea-Baltic och Scandinavian-Mediterranean vid svensk-finska gränsen.

Central Sweden har under många år arbetat för att Botniska korridoren ska bli en del av ScanMed. Tillsammans med projektet Botniska korridoren och de svenska regionkontoren Mid Sweden och North Sweden, de finska kontoren East and North Finland, West Finland, Tampere Region, Helsinki-Uusimaa Region samt det norska kontoret North Norway, har vi arbetat för att både kommissionen och den svenska nationella nivån ska förstå att en utbyggd järnväg inom Botniska korridoren säkrar både Europas och Sveriges tillgångar på råvaror. Detta bidrar också till att stora utvecklingsmöjligheter öppnas upp i norra Sverige och Finland. För att uppnå detta har vi gemensamt bland annat anordnat flera seminarier på Europaparlamentet med starkt stöd av bland annat den nyligen bortgångne Europaparlamentarikern Jens Nilsson. Nilsson har varit en outhärlig

förkämpe i just denna viktiga fråga och han är redan djupt saknad.

Besked om förlängningen var mycket glädjande för alla oss inblandade och ett bevis på att vi tillsammans kan få både nationell och europeisk nivå att lyssna och agera i allas vårt gemensamma intresse.

Oslo-Stockholm 2.55 och Botniska korridoren besöker Bryssel

Efter Regeringens besked om att man stödjer en förlängning av ScanMed-korridoren, beslutade bolaget Oslo-Stockholm 2.55 och projektet Botniska korridoren att besöka Bryssel i början av april, för att bland annat säkerställa att kommissionen har all den information de behöver innan förslaget till ny CEF läggs fram. Central Sweden, Mid Sweden och Region Värmlands kontor lade gemensamt upp ett program för dagarna, där **Jonas Karlsson**, vd Oslo-Stockholm 2.55 AB och **Joakim Berg**, projektledare Botniska korridoren, mötte bland annat EU-kommissionens generaldirektorat för transport, DG MOVE, Ambassadör Åsa Webber, samt en representant för transportutskottets kansli i Europaparlamentet.

TEN-T Days i Ljubljana

Den 25–27 april deltog Eva Björk från Central Sweden på ”TEN-T Days” i Sloveniens huvudstad Ljubljana. TEN-T-dagarna arrangeras av EU-kommissionens generaldirektorat för transport, DG MOVE, och samlar bland annat transportministrar, Europaparlamentariker och regionala aktörer från hela EU för att diskutera övergripande strategiska frågeställningar kopplat till det transeuropeiska transportnätet, TEN-T. Arrangemanget är ett viktigt tillfälle för diskussioner om bland annat utvecklingen av den europeiska transportpolitiken, innovativa finansieringslösningar för

infrastruktur samt utvecklingen av en smart, hållbar och säker mobilitet i Europa.

Central Sweden var på plats på TEN-T Days tillsammans med representanter från Region Örebro län, Nya Ostkustbanan och övriga representanter för Botniska korridoren. Det officiella programmet för dagarna bestod av en mängd workshops och seminarier om bland annat digitalisering, klimatsmarta transporter, alternativa bränslen, det EU-gemensamma signalsystemet ERTMS (European Rail Traffic Management System), trafiksäkerhet och jämställdhetsperspektiv i transportsektorn. Därtill avhölls även ett korridor möte för stamnätskorridoren Skandinavien-Medelhavet, ScanMed, för att diskutera korridorens utveckling. På detta möte presenterade Erik Bergqvist norra Sveriges perspektiv på betydelsen av att inkludera Botniska korridoren i ScanMed-korridoren. Förutom ”valbara” workshops och seminarier genomfördes även ett antal plenarsessioner där huvudanföranden hölls av bland annat transportkommissionär Violeta Bulc, budgetkommissionär Günter Oettinger, regionalpolitiska kommissionären Corina Crețu, Sloveniens premiärminister Miro Cerar och ordförande i Europaparlamentets transportutskott, Karima Delli.

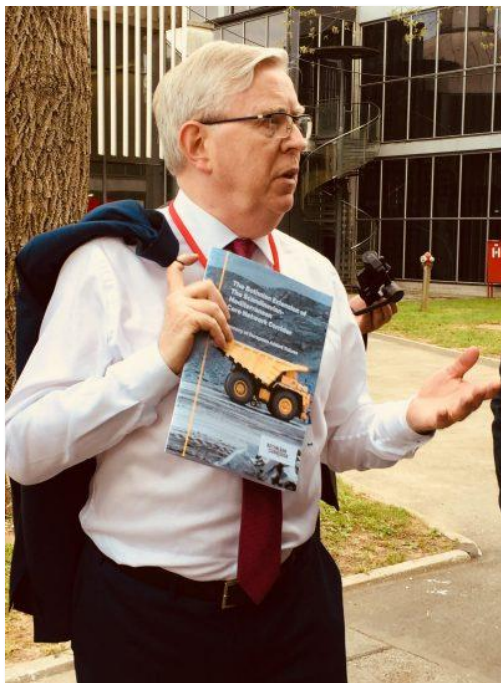
Möte med ordförande i Europaparlamentets transportutskott (TRAN). Eva Björk, Central Sweden; Karima Delli, ordförande i TRAN-utskottet; Joakim Berg, Botniska korridoren; Erik Lövgren, Regionråd i Västernorrland och Lotta Rönström, Mid Sweden European Office.

Då den svenska regeringen i mars 2018 ställde sig bakom att förlänga stamnätskorridoren ScanMed och lägga till den Botniska korridoren i EU:s högst prioriterade transportstråk, är det av hög vikt att fortsätta arbetet med att säkra att förlängningen kommer med i kommissionens förslag. I kölvattnet av att kommissionen i början på maj presenterade förslaget för ny långtidsbudget för EU, kommer programförslaget för CEF, att läggas fram i början av juni. I CEF definieras linjedragningarna av stamnätskorridorerna och det är här förlängningen av ScanMed-korridoren kommer in.

Svenska och finska representanter för Botniska korridoren möter DG MOVE. Från vänster Frédéric Versini, DG MOVE; Esa Halme, Tampere Region; Erik Lövgren, Region Västernorrland; Erik Johansson, Region Örebro län; Gustav Malmqvist, MIDEK.

Ett antal enskilda möten mellan representanterna kopplade till Botniska korridoren och relevanta aktörer från bland annat DG MOVE och Europaparlamentet avhölls under dagarna för att informera om vikten av att inkludera Botniska korridoren i stamnätskorridoren och för att upplysa om vad norra Sverige kan bidra med i korridorssamarbetet. Bland annat fick vi pratstunder med Karima Delli, ordförande i Europaparlamentets transportutskott; Pat Cox, europeisk koordinator för ScanMed-korridoren; Anne Berner, Finlands transportminister och Herald Ruijters, direktör på DG MOVE.

Pat Cox, europeisk samordnare för ScanMed korridoren mottar Botniska korridorens [rapport om EU-mervärdet med förlängningen](#) (eng).

Om förlängningen kommer med i kommissionens förslag och godtas av alla medlemsländerna och Europaparlamentet innebär detta att Botniska korridoren blir del av EU:s mest högprioriterade transportstråk. Detta betyder bland annat att det blir lättare att få EU-finansiering för investeringar längs med Botniska korridoren från CEF och att behoven får en ökad uppmärksamhet, både i Bryssel och Stockholm. Utöver de finansiella aspekterna finns många andra fördelar av att vara en del av det europeiska korridorssamarbetet, då det innebär ett koordinerat synsätt på transportsystemet som helhet samt att man deltar i det gemensamma utbytet av erfarenheter och kunskap inom korridoren.

KAPITEL 7

Skapa möten

En viktig del i Central Swedens arbete är att skapa möten. Detta innefattar bland annat möjligheten för anställda inom Central Swedens medlemsregioner att göra så kallad korttidstjänstgöring på kontoret. Genom tjänstgöringen har medarbetaren möjlighet att stärka kunskapen om EU-perspektivet inom medarbetarens prioriterade sakområde. Det yttersta syftet med korttidstjänstgöringen är att öka förståelsen och kunskapen om hur EU arbetar inom olika sakfrågor, som efter tjänstgöringen kan integreras i det regionala utvecklingsarbetet.

Vidare erbjuder Central Sweden aktörer kopplade till medlemsregionerna möjligheten att använda kontorets lokaler för möten, samt att kontoret varje år regelbundet tar emot studiebesök. Vidare bistår kontoret i begränsad omfattning även att förmedla kontakter och realisera möten inom specifika områden.

Socialdemokraterna i regionfullmäktige Gävleborg på studiebesök i Bryssel

Den 18-19 april 2018 stod Central Sweden värd för socialdemokraterna i regionfullmäktige Gävleborg under deras studiebesök i Bryssel. Fokus under dagarna låg på det kommande förslaget om EU:s nya långtidsbudget och på den framtida sammanhållningspolitiken. Under två fullspäckade dagar träffade gruppen bland annat representanter från EU-kommissionens generaldirektorat för stads- och regionalpolitik, DG Regio, samt en av de svenska socialdemokraternas sakkunniga

i Europaparlamentet för att diskutera tongångarna kring nästa EU-budget och sammanhållningspolitikens framtida utformning. På agendan stod även besök vid Sveriges ständiga representation i Bryssel samt Sveriges kommuner och landsting (SKL). Därtill träffade gruppen tankesmedjan European Policy Centre, EPC, för diskussioner om EU-samarbetet och dess framtid, populism och Brexit. Vidare fick den socialdemokratiska gruppen också en djupare insikt i Central Swedens verksamhet, dess olika nätverk och arbete med bland annat smart specialisering samt en större förståelse för olika aktörers närvaro i Bryssel.

S-gruppen i regionfullmäktige Gävleborg på besök på Europaparlamentet

Studiebesök

Under våren 2018 har Central Sweden välkomnat ett antal studiebesök på kontoret. Bland annat har vi tagit emot besök från Högskolan Dalarna, Örebro Universitet, Falu Frigymnasium samt ABF Gävleborg.